

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0111312 การเขียนสารคดี
(Non-Fiction Writing)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0111312 การเขียนสารคดี

3(2-2-5)

Non-Fiction Writing

รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pro-requisite)

ไม่มี

รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)

ไม่มี

ความหมาย ประเภท องค์ประกอบ หลักและกลวิธีการเขียนสารคดีในสื่อสิ่งพิมพ์ สารคดี วิทยุ และสารคดีโทรทัศน์ ฝึกเขียนสารคดีและเผยแพร่ผลงาน

Meaning, types, components, principles and strategies in non-fiction writing in printed media, radio and television; non-fiction writing practice and dissemination of works

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☐ วิชาเอกบังคับ
- ☒ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.สมิทธิ์ชาติ พุมมา

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568 ภาคเรียนที่ 1 กลุ่ม ศศ.บ. ภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

5. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
มิถุนายน 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1 มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานเขียนสารคดีสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
 - 1.2 สามารถเลือกสารคดีอ่านได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์
 - 1.3 รู้หลักการอ่านและหลักการเขียนสารคดีประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
 - 1.4 สามารถวิเคราะห์-วิจารณ์กลวิธีการเขียนสารคดีประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
- สามารถเขียนสารคดีบางประเภทที่ตนเองสนใจและนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

- 2.1 เพื่อให้รายวิชามีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
- 2.2 เพื่อพัฒนารายวิชาในหลักสูตรให้มีความทันสมัย

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
30	-	30	75

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สามารถติดต่อผ่านทางไลน์ เฟซบุ๊ก หรือโทรศัพท์มือถือ

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1-2	<u>หัวข้อ</u> 1. สังเขปเนื้อหาวิชา แนวทางการเรียนการสอน การ วัดผล และข้อตกลงต่างๆ 2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ สารคดี ได้แก่ ความหมาย ลักษณะ รูปแบบ ประเภท และ จุดมุ่งหมายของสารคดี	8	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u> 1. แจกมคอ.3 รายละเอียดรายวิชา ให้แก่ผู้เรียน 2. อธิบายแนวทางการเรียนการสอน ตกลงเรื่องเกณฑ์การวัดและประเมินผล 3. บรรยายความรู้ 4. สังเกตการตอบคำถามและ การอภิปรายในชั้นเรียน <u>สื่อที่ใช้</u> 1. มคอ.3 รายละเอียดรายวิชา 2. เอกสารประกอบการสอนและ หนังสือสารคดีประเภทต่างๆ 3. สื่อวีดิทัศน์/ Power Point 4. ตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับสารคดี	ผศ. ดร. สมิต์ชาติ พุมมา
3-6	<u>หัวข้อ</u> หลักการอ่านสารคดี 1. แนวการวิเคราะห์สารคดี -วิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น -องค์ประกอบของเนื้อหา ได้แก่ ความชัดเจน ถูกต้อง ความทันสมัย ความสอดคล้อง กับประเด็น ความแปลกใหม่ และแนวทางแก้ปัญหาหรือ สร้างสรรค์ชัดเจน	16	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u> 1. บรรยายความรู้ 2. ฝึกอ่านสารคดีประเภทต่างๆ 3. วิเคราะห์สารคดีตามหลักการอ่าน 4. ประเมินค่าสารคดีที่อ่าน 5. รายงานหน้าชั้น เสนอผลการอ่าน และวิเคราะห์สารคดีคนละ 1 เรื่อง <u>สื่อที่ใช้</u> 1. สื่อวีดิทัศน์/Power Point	ผศ. ดร. สมิต์ชาติ พุมมา

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
	2. การประเมินค่าสารคดี		2. ตัวอย่างงานเขียนสารคดีของ นักเขียนมืออาชีพ 3. ตัวอย่างผลงานของนิสิตรุ่นปี การศึกษาที่ผ่านมา 4. บทความที่เกี่ยวกับการวิจารณ์งาน เขียนสารคดี	
7-8	<u>หัวข้อ</u> หลักการเขียนสารคดีสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ -กระบวนการคิด -การเตรียมข้อมูล -การเรียบเรียง -กลวิธีการเขียน	8	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u> 1. บรรยายความรู้ 2. ให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์และฟังสารคดี วิทยุ 3. ให้ผู้เรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น 4. ตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ ของผู้เรียน 5. ฝึกเขียนสารคดีสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน สองเรื่อง สารคดีวิทยุและสารคดี โทรทัศน์อย่างละหนึ่งเรื่อง <u>สื่อที่ใช้</u> 1. สื่อวีดิทัศน์/Power Point 2. ตัวอย่างงานเขียนสารคดีสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	ผศ. ดร. สมิตร์ชาติ พุมมา
9	สอบกลางภาค			
10-14	<u>หัวข้อ</u> -ฝึกเขียนสารคดีวิทยุและ โทรทัศน์ -หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์ สารคดีสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุและ โทรทัศน์	20	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u> 1. บรรยายความรู้ 2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อเขียนสารคดีของ ตนเองและตรวจแก้ไขสารคดีให้กลุ่มอื่น 3. แต่ละกลุ่มจะได้รับงานเขียนสารคดี จากกลุ่มอื่นแล้วนำไปอ่าน วิเคราะห์	ผศ. ดร. สมิตร์ชาติ พุมมา

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอนและ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
			และประเมินค่า จากนั้นนำผลการตรวจ มารายงานในชั้นเรียน โดยมีการ จัดลำดับคะแนนเพื่อชี้ให้เห็น ข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไข <u>สื่อที่ใช้</u> 1. สื่อวิดิทัศน์/Power Point 2. ตัวอย่างงานเขียนสารคดีของ นักเขียนมืออาชีพ 3. งานเขียนสารคดีของผู้เรียน 4. เกณฑ์ในการให้คะแนนงานเขียน สารคดี	
15-16	<u>หัวข้อ</u> แนวทางในการแก้ไข ข้อบกพร่องของการเขียน สารคดีแต่ละประเภท	8	<u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u> 1. บรรยายความรู้ 2. จัดกลุ่มอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อ ช่วยกันหาข้อสรุปเกี่ยวกับงานเขียน สารคดีที่ดี 3. ให้ผู้เรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไข พัฒนา งานเขียนสารคดีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น <u>สื่อที่ใช้</u> 1. สื่อวิดิทัศน์/Power Point 2. งานเขียนสารคดีของผู้เรียน	ผศ. ดร. สมิทธิ์ชาติ พุมมา
16	ส่งงานเขียนสารคดีเรื่องสุดท้ายก่อนสอบปลายภาค			
17-18	สอบปลายภาค			

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☒ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☒ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☒ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับการประเมิน	ผลการเรียนรู้	วิธีประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1.	มีความรับผิดชอบ	สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ตลอดภาคเรียน	-
2.	ทักษะด้านการเขียน สารคดีสิ่งพิมพ์ ทักษะในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	ฝึกอ่านสารคดี (งานเดี่ยว) ฝึกเขียนสารคดีสิ่งพิมพ์ จำนวน 2 เรื่อง (งานเดี่ยว) กิจกรรมกลุ่ม	2-3 4-6, 10 ตลอดภาคเรียน	ร้อยละ 10 ร้อยละ 30 ร้อยละ 10
3.	ทักษะในการเขียน และการวิจารณ์ สารคดีวิทยุ	ฝึกเขียนและนำเสนอสารคดีวิทยุ 1 เรื่อง (งานเดี่ยว)	11-13	ร้อยละ 10
4.	ทักษะในการเขียน และการวิจารณ์สาร คดีโทรทัศน์	ฝึกวิจารณ์และเขียนสารคดีโทรทัศน์ 1 เรื่อง (งานกลุ่ม)	14-16	ร้อยละ 20
5.		สอบปลายภาคเรียน	17-18	ร้อยละ 20
			รวม	100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

สมิทธิ์ชาติ พุมมา. (2563). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 0111316 การเขียนสารคดี. สงขลา : สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

จิรพร วิทย์ศักดิ์พันธุ์ และนาฏยา ตนานนท์. (2550). คู่มือวิทยุชุมชน. เชียงใหม่ : พงษ์สวัสดิ์การพิมพ์.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2546). “ประเภทและลักษณะงานเขียน.” เอกสารประกอบการสอนวิชาการเขียนสารคดี. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชลล อดลอย. (2544). การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : มิติใหม่.

ัญญา สังขพันธ์านนท์. (2548). การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีรภาพ โลหิตกุล. (2544). กว่าจะเป็นสารคดี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : แพรว.

ปราณี สุรสิทธิ์. (2541). การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2556). เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดและผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

วนิดา บำรุงไทย. (2545). สารคดี : กลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วิริยะ สิริสิงห. (2537). การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์.

สมิทธิ์ชาติ พุมมา. (2561). ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรื่องงานเขียนสารคดีของนิสิตวิชาโทภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ. หน้า ss203(1-7). ในการประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10 ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561. (Proceedings). สืบค้นจาก <http://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/download/5305/871>

- สมิทธิ์ชาติ พุมมา. (2562). วิเคราะห์การเขียนบทสารคดีวิทยุนิสิตวิชาโทภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยทักษิณ. หน้า 483-494. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2561. (Proceedings).
- สุชาติ พงษ์พานิช. (2538). การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- สุทธิ ชาติติยะ. (2552). ศาสตร์การเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนสารคดี